

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kdo naj zida cerkve?

Pri nas dela to vprašanje cerkvenim krogom prav malo skrbi. Župnik napravi prošnjo, v kateri apeluje na »dovzetna« srca vernikov, prošnjo podpiše še ordinarijat, in ni hudi, da bi ne imelo uspeha.

Posebno na Štajerskem, kjer še ni nihče poučil ljudstva, da se sme in mora tudi v takih vprašanjih posvetovati s svojim zdravim razumom in presojeti faktične potrebe, cvete te vrste pšenica prav bujno. Znan nam je slučaj, ko je župnik v primerno mali župniji v par letih postavil dve novi cerkvi.

Čestokrat se s stavljenjem novih cerkva ne misli na dejanske potrebe, temuč je mladim duhovnikom to najcenejša reklama, da pokažejo napram škofom, kako so vneti za »čast božjo«. Zato vidimo nove cerkvene zgradbe tam, kjer župnikuje kak kandidat za mastno plačan kanonikat.

Kaj zmore v tem oziru »požrtvovalnost« našega ljudstva, oziroma koliko premorejo vplivati naši duhovniki na ljudske žepe, kaže dragocena zgradba frančiškanske cerkve v Mariboru, za katero so vsiljivi fratri skoraj v enem letu naberačili ogromne tisočake. Jedva se je izšel iz vernega ljudstva davek za frančiškansko cerkev, začel se je pobirati za ono v magdalenskem predmestju mariborskem. V par letih v enem mestu zidati dve tako dragoceni cerkvi na ljudske stroške, bi morala vendar biti tudi po eminentno katoliških načelih prehuda žrtva. Sicer pa imamo dovolj podobnih slučajev tudi v naši deželi.

Sicer je prišla direktna beračija pri zidanju cerkva precej iz mode, saj se poslužujejo nabiralec ali efektnih loterij, ali pa, kakor oni tirolski župnik, nakaznic na sv. Antona, ki se izplačajo pri »nebeški blagajni«.

Po vsem tem bodo morda tesnosrčnejši mislili, da smo sploh proti zidanju potrebnih cerkv. Ne, tega ne rečemo nikoli, le potrebni denar naj se vzame tam, kjer leže nakopičeni milijoni, n. pr.

v cerkvenih fondih, ne pa iztiskati kracarje iz našega revnega ljudstva.

Razsodba upravnega sodišča določa izrecno, da je občinam prepovedano prispevati za cerkvene zgradbe. A kdo se pri naših kmečkih občinah briga za to prepoved, ako jo želijo kršiti duhovniki! Še več! Nižjeavstrijski namestnik, znani klerikalni grof Kielmansegg, je te dni dunajsko mestno občinno pismeno naravnost pozval, naj denarno prispeva k zgradbam katoliških cerkv. V dotičnem pismu pravi, da se »ne da tajiti občutno pomanjkanje (!) katoliških cerkv« ter obžaluje, da se stavijo tozadevnim akcijam od nekaterih stranij ovire.

Grof Kielmansegg je imel v mislih nove cerkve v predmestju »Neu-Margarethen«, kjer so res potrebni nove cerkve. Toda ne da bi se ravnal pri tem po edino zakonitem potu ter dal ustanoviti novo župnijo, ki bi se morala plačati iz davka za bogočastje, zahteva v nasprotju z razsodbo upravnega sodišča, naj trpi stroške občina. Kaj čuda potem, če se bodo po njegovem zgledu ravnale tudi drugod krajevne politične oblasti ter kratkoma zapovedale občinam, graditi nove cerkve. Ta nezakonitost je posebno kričeča tam, kjer stanujejo v občini skupno raznoverniki, katerih vseh je občinsko premoženje. Kakor bi se mi katoličani zahvalili, ako bi se nam naenkrat zapovedalo z našim denarjem zalagati zidanja protestantskih cerkv ali židovskih sinagog, tako se tudi teh drugovernikov ne sme siliti, da bi dajali svoje davčne prispevke za naše cerkve.

Sploh pa bo treba pozvati vlado, da že enkrat izda precizna določila o verskih občinah ter prepove vsako nadlegovanje posameznikov in korporacij v tej zadevi.

Boj v Trbovljah.

Iz Trbovelj, 4. februarja.

Razen glavnega mesta naše dežele in Maribora je naša občina po številu pre-

bivalstva — nad 11.000 ljudij — največja na Štajerskem. In vendar se je po novinah do zadnje dobe le malokaj bralo o nas. Menda je temu kriva narava Trbovljanov, ki je pri vsem svojem veseljaštvu obrnjena le bolj na zaslužek in se v drugem ne meni veliko za ostali svet. Tudi o narodni zavednosti še pred desetimi leti ni bilo govora. Zadnje se je, odkar imamo tudi mi ubogi Slovenci nekaj svobodni-selnih novin, obrnilo na bolje, ker so veljaški Trbovljani uvideli, da je človek tudi lahko dober Slovenec, ne da bi moral brati edino le dolgočasno »Življenje svetnikov« ali razna naznanila o primicijah, misijonih in škofovih potovanjih. To pa našim duhovnikom ni po volji, zato so jeli v zadnji dobi po slovenskih in nemških klerikalnih listih zlobno in brez vsega pravega povoda udrihati po občinski upravi in zlasti po županu Rošu.

Da naš slovenski svet izve, kako hudobni in brezpovodni so ti napadi, in da govori iz njih edinole vladohlepnost in klerikalni fanatizem duhovnikov, da se dá zadoščeno v slovenski javnosti poštenjaku, ki se morda malo zmeni za hudobijo nekaterih duhovnih sovražnikov, a katerega pozna širši slovenski svet in bi ga po neprestanih klerikalnih napadih utegnil krivo soditi — zato nam bodi dovoljeno, nepristransko opisati dejanske naše občinske razmere.

Da se dvigne neizmerno bogastvo naše občine, ki leži v podobi premoga v zemeljski globini, je treba denarja, denarja in spet denarja. V dobi, ko se je tu začel kopati premog, še naše gospodarske razmere niso bile take, da bi bili mogli združiti v ta namen potrebni kapital in tako je prišlo celo podjetje v nemške roke, v roke »Trboveljske premogokopne družbe«, ali »Trifailer Kohlenwerksgesellschaft in Wien«. To veliko podjetje se je seveda še razvijalo, in tako je sledila obilici kurilnega premoga še druga velika industrija, n. pr. največja avstrijska tovarna za kemikalije viteza Gosletha, cementna tovarna, tovarna za steklo i. dr. Vsa ta velika industrija je v nemških rokah, to se ne da

izpremeniti, in na to se je pri presojevanju naših razmer treba vedno ozirati, s to veliko industrijo je treba računati. To pa je tem lažje, ker zlasti rudokopna družba kot najsilnejši faktor vedno in odločno povdarja, zlasti pod sedajnim ravnateljstvom, da je njena naloga in naloga njenih uradnikov edinole produkcija premoga, ne pa narodna politika ali nasprotovanje domači narodnosti. Najlepši dokaz temu je, da stoji na čelu te občine že 10. leto naroden župan, da je izmed 18 občinskih odbornikov 10 domačih narodnih Slovencev, daš bi rudokopna družba z gospodarskim terorizmom lahko spravila vsaj 12 svojih uradnikov v ta zastop. Jasen dokaz, da se tukaj ne uganja nemškutarija, je, da je nedavno naša občina s 14 glasovi — 4 odborniki so bili odsotni — sprejela resolucijo za slovensko univerzo v Ljubljani, da industrija nikjer ne nasprotuje našim kulturno-narodnim željam, da nikjer in nikdar ne nasprotuje narodnim pojavom svojega delavstva in tukajšnjega prebivalstva.

Letos o novem letu so bile občinske volitve. Pred volitvijo so se sklicali zaupni možje vsega prebivalstva, velike industrije in tudi gospod župnik je bil povabljen, da pove svoje misli in želje. Vsi so se odzvali vabilu, samo župnik ne. Pri tem posvetovanju so se določili sporazumno kandidati za odborniška mesta po zgoraj označenem razmerju. Župnik pa je začel s svojima kaplanoma na svojo roko agitirati za nov občinski odbor in postavil za kandidate take moške, ki so sicer vsega spoštovanja vredni, a nesposobni voditi tako veliko občinsko upravo. Mi sodimo, da je častiti g. župnik dobro vedel, da Trbovlje niso kaka zakotna gorska vas, da bi se mogla izročiti neizkušenim, nevednim odbornikom, a da je ravno to hotel, ker bi potem on sam bil župan in odbor v eni osebi. Ali nismo zadeli? V tem mnenju nas potrjuje tudi okolnost, da duhovniki ravno sedanjega župana ne marajo, za katerega so se svojedobno sami potegovali. Kajti mož je izobražen, izkušen in dobro umeva napredni duh sedanje dobe in koristi svoje

LISTEK.

Slovensko gledališče.

Favoritinja.

Opera v 4 dejanjih. Spisal Evgen Scribe. Godbo zložil Gaetano Donizetti.

Donizetti stoji glede priljubljenosti in svetovne popularnosti v isti vrsti z italijanskimi tovariši komponisti kakor so Rossini, Bellini in Verdi. Bogastvo in lepota njegove vedno melodične invencije ter izredna dramatična živahnost njegove glasbe dajejo njegovim operam trajno vrednost. Donizettijeve opere se uvrščajo stalno v repertoar vseh velikih opernih gledališč.

Donizetti je zložil 64 oper; večina je že pozabljena, toda opere »Lucrezia Borgia«, »Lucia di Lammermoor«, »La fille du régiment«, »Maria di Rohan«, »Don Pasquale«, »Belisario«, »L'elisire d'amore« in »La Favorite«, te opere so svetovnoznane in pripoznane ter se prepevajo povsod z največjim uspehom.

Donizetti je bil rojen l. 1798 v Bergamu. Oče ga je določil za odvetnika, a že zgodaj se je posvetil glasbi. Vstopil je v avstrijsko vojsko, uspehi pa, katere je

dosegel že s svojimi prvimi operami, so ga potegnili docela h komponistovstvu. Kmalu je postal profesor na kralj. glasbeni šoli v Neapolju. L. 1842. je bil imenovan c. kr. dvornim kapelnikom na Dunaju ter dosegel ondi in v Parizu najslajnejše uspehe. L. 1845 pa je duševno obolel ter umrl l. 1848 v rojstnem kraju, kjer so mu l. 1855 postavili spomenik.

Na slovenskem odru se doslej Donizettijeve opere niso pele. »Favoritinja« je prva opera tega skladatelja, ki se vpri-zori tudi v Ljubljani v slovenskem jeziku. Vsebinska libretta opere »Favoritinja« je tale:

I. V samostanu. Zbor menihov koraka mimo. Fernand in samostanski prior Baltazar zaostaneta. Priorjev naslednik naj bi bil menih Fernand, a pri neki svečanosti je videl krasno deklico ter se zaljubil vanjo. Zato je sklenil, da zapusti samostanske zidove ter da se vrne v svet, kjer živi njegova neznana ljubljenska. Baltazarjevo prigovarjanje ne koristi nič, in Fernand zbeži iz samostana.

Izpremembra. Na vrtu. Zbor dam prepeva pesem o blaženstvih noči in ljubezni. Z zavezanimi očmi privedejo Fernanda k damam. Ko mu vzamejo zavezo, vidi pred seboj Leonoro, dekle

svoje ljubezni. Tudi ona ga ljubi ter se že dolgo zanima zanj. A vendar mu naroča, naj se je izogiblje ter naj ne sprahuje, kdo in kaj je. Izroči mu pismo, v katerem je imenovan kapitanom, ter zbeži h kralju, ki je poslal ponjo prijateljico Ines. Fernand pa misli, da je lepa neznanica kraljevskega rodu.

II. Dvorana v kraljevski palači. Kralj Alfonz Kastiljski je zbral okoli sebe svoj dvor. Fernand je junaško premagal Mavre, zato ga kralj pričakuje, da ga nagradi in odlikuje. Iz Rima pa je dobil kralj pravkar poziv, naj ne zapuša svoje žene, dasi je ne ljubi. Toda Alfonz hoče upirati se rimski zahtevi, saj je Leonora njegova ljubica. Leonora sama prigovarja kralju, naj se vrne k ženi ter naj njej da svobodo. Alfonz tega noče. A tedaj mu prinese pismo, katero je pisala Leonora. Pismo je dokaz, da mu Leonora ni zvesta. V tem hipu vstopi prior z menihi ter zagrozi kralju z izobčenjem, ako se ne odpove ljubici in ako se ne vrne k ženi. Kralj hoče tudi papežu odpovedati pokorščino, saj ima zveste državljane in pogumno vojsko. Toda Baltazar zagrozi, da bodo izobčeni iz cerkve vsi, ki bi podpirali kralja. Alfonz se torej uda, cerkev triumfira.

III. Ista dvorana. Fernand se vrne kot zmagovit poveljnik. Kralj pozdravi Fernanda, a že prej je naročil častniku Gaspariju, naj zapre Ines, ker je pomagala Leonori, varati kralja, ter pokliče Leonoro. Fernand vpraša kralj, kakšno plačilo hoče za svojo zmago. Fernand se izpove kralju, da ljubi neznano damo, katero bi dobil rad za ženo. Tedaj nastopi Leonora, in ljubimca se goreče pozdravita. Kralj izprevidi ves položaj in hoče maščevati se nad obema. Zato ukaže, da se morata v eni uri poročiti. Fernand je tega vesel, a Leonora je obupana, saj je bila kraljeva ljubica. Zato sklene, da pove Fernandu vse. Ako jo potem zavrže, hoče umreti. Ukaže torej prijateljici Ines, naj pove ženinu, da je bila še pred kratkim kraljeva priležnica, a tedaj pride Gaspar in zapre Ines. Dvorjani ki se zbirajo, da pojdejo k poroki. Kralj imenuje Fernanda grofom Badajozom, in poročni spreved se začne urejati. Dvorniki pa se rogajo Fernandu ter mu povedo v lice, da mu roke ne dajo, ker je brezčasten. Fernand se hoče maščevati za razžalitev z orožjem, a tedaj nastopi prior Baltazar. Fernand izve, da je bila Leonora, katero je ljubil kot angelja, kraljeva metresa... V besnem srdi zlomi Fernand svoj zmagooslavni meč ter

občine, zato ni postal to, kar so nemara duhovniki pri njegovi prvi izvolitvi pred desetimi leti pričakovali t. j. župnikov slavnati mož. — Gorostasna hudo-bija pa je, ako duhovniki v svojem ob-skurnem listu »Südsteirische Presse« žu-pana proglasajo za zaveznika »Heilovcev« in mu očitajo, da se ne briga za kmeta. Nočemo hvaliti gospoda Roša, a to vemo, da ga ni moža v celi občini, ki bi kot župan s takim uspehom in takim dostoj-nim nastopom znal braniti svoje nazore, in ti nazori so slovensko-narodni, seveda ne klerikalni. Urađuje se v občinskem uradu slovensko, le v potrebi tudi nemško; odborniki so letos vsi, tudi taki Nemci, ki še dobro ne znajo slovenski, prisegali v obeh jezikih, dasi je vladni zastopnik omenil, da se je prisegalo prej vselej nemško. To slovensko prisego pa so zahtevali poleg župana tudi Nemci, ka-tere je razupila »Südsteirische Presse« kot »Alldeutsche«.

Župnik je s svojimi kandidati seveda sramotno propal — le nekateri nedolžni kmetje in obrtniki so volili ž njim, tako da je dobil kakih 20—30 glasov, med tem ko jih je dobil župan s svojimi kandidati po 300—400.

Nepriistransko se mora tedaj soditi o Trbovljah tako: Velika industrija v naši občini je v nemških rokah, a ne nasprotuje pod sedanjimi voditelji nikjer naši narodnosti, njen kapital pa širi med prebivalstvom blagostanje in napredek. Celo to občino pa uzorno vodi — kar je od vseh merodajnih stranij priznано — slo-venko-narodni župan v naprednem duhu. Poslednje pa duhovnikom ni po volji, ki bi bogato občino radi izkoristili v »dobre namene« — zato pa s premišljeno hu-dobnim podtikanjem napadajo našega značajnega župana, gospoda Ferdinanda Roša, katerega nam Bog ohrani še mnoga leta!

Nepriistranski Trbovljan v imenu vseh poštenih soobčanov.

V Ljubljani, 5. februarja.
Državni zbor.

Iz večerajšnje, to je prve letošnje seje se ne da prav nič sklepati na delavnost zbornice. Vrstilo se je vse formalno in ce-remonijalno, kakor sploh pri otvoritvenih sejah. Pri Wolfovi zapislegi so krščanski socialci zapustili dvorano. Podanih je bilo nato več nujnih predlogov, med njimi pač najobsežnejši v zadevi znane nesreče v Jupitrovem rudniku. Pravosodni minister je predložil nekaj novih zakonskih načrtov, med njimi tudi glede oprostitve davka in pristojbin industrijskih podjetij v okolihu Trsta in občine Milje, nadalje glede pro-daje erarnih zemljišč ob Visli. — Posl. Daszynski je interpeliral zaradi hazardnih iger v jokej-klubu, posl. Malik zaradi ne-rednosti in pomanjkljivosti na kolodvoru v Spielfeldu, posl. Derschatta s tovariši pa zaradi enake zadeve na graskem državnem kolodvoru. Posl. Pernerstorfer predlaga z ozirom na neprestane nesreče po rudnikih, da se poveri nadzorstvo rudnikov uradni-kom poljedelskega ministrstva. Nujna pred-loga o pozdravu Burom in Romanczukov

ga vrže kralju pod noge. Tedaj ga sprejmo plemenitaši zopet v svojo sredo. Kralj hoče Fernanda kaznovati, a prior odvede nesrečnika seboj v samostan.

IV. Fernand je zopet menih. Danes hoče storiti obljubo za večno ter sprejeti cerkveni blagoslov. Z življenjem je sklenil. Le Bogu hoče živeti poslej. Prior ga od-vede v cerkev, od koder se sliši zbor pri obredu pojočih menihov. Tedaj nastopi Leonora preoblečena kot romar. Smrtno je bolna, umrla bo kmalu, a še enkrat hoče videti Fernanda ter ga prositi od-puščenja. Povedati mu želi, da mu je ostala resnica prikrita le vsled slučajja, ker so Ines zaprli. Tedaj začuje petje me-nihov in Fernanda. Jasno ji je, da je pri-šla prepozno. Bežati hoče, a slabost jo premaga, da omahne. Fernand se vrne iz cerkve. Ko zagleda tujca, mu hiti na pomoč. Tedaj izpozna Leonoro. Očita ji nezvestobo ter jo pahne od sebe. Leonora mu pove vso resnico, in Fernand ji od-pusti. Da, še več. Njegova ljubezen vzplamt iznova. Pobegniti hoče z Leo-noro ter si v daljnem kraju ustanoviti tiho srečo. Toda Leonora se zgrudi ter umre v njegovem naročju. Fernand ostane menih.

predlog o ustanovitvi maloruske univerze v Lvovu sta se odtegnila. — Prva točka dnevnega reda, poročilo vojnega odseka o dovolitvi rekrutov za l. 1902, se je zaradi neznatne večine preložila. Prihodnja seja bo v soboto ob 10ih dopoldne.

Iz ogrskega parlamenta.

Narodni slovaški poslanec Fran Ve-szelovszky je imel 3. t. m. čuden govor. Dejal je, da so se zadnje državnozbornske volitve po kraljevi želji vršile čisto in svobodno, za kar gre zahvala kralju in pa tudi vladi. Kralj in vlada imata zaslugo, da sede Slovaki v parlamentu. Predsednik Apponyi je takoj pretrgal govor Vesze-lovzkega in izjavil, da so se vršile volitve postavno in brez vpliva kralja. Slovaški poslanec je nato izjavil, da Slovaki pri-znavajo edinstvo in neodvisnost Ogrske. Neodvisnost Ogrske se mora priboriti. Madjarom in madjarskemu jeziku gre pr-venstvo v državi in v vseh uradih. Toda tudi nemadjarški jeziki imajo zakonito pravico, da se rabijo v uradih, cerkvah in šolah, da, tudi na vseučilišču. Zato se na-rodom jezik ne sme vzeti. Slovaški jezik je pri sodiščih prepovedan. Slovaki bodo glasovali proti proračunu, ker v njem ni poskrbljeno za kulturne potrebe Slovakov. Slovaška opozicija je čudno ponižna in sumljivo popustljiva! Ta govor je slabo znamenje za slovaško samozavest.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži se menda res pripravljajo na večje operacije. Iz Kapstadta poročajo, da hoče lord Kitchener začeti v skrajnem severnozahodnjem Transvaalu operacije v velikem slogu ter ondi zamoriti odpor Burov. A Buri so o tem že obveščeni. Poveljnik Maritz je v »deželi Bušmancev« deponiral živila. V dolini reke Olifant so imeli Buri bogato žetev ter pošiljajo sedaj žito proti severu. »Dežela Bušmancev« (Buschmannland) je obširna in za An-gleže skoraj nepristopna. Tam se morejo baje Angležem še leta upirati. — Avstra-lija je pokazala, da ji je pri vsem le za dobiček. Po naročilu angleške vlade je nakupila nekaj živil, orožja, uniform i. dr. ter zahtevala ne le povrnitve stroškov, nego tudi provizijo 3%. Tudi je Avstra-lija zahtevala, da mora angleška vlada meso za armado kupovati tudi v Avstra-liji, kar je Anglija obljubila, sicer bi po-močnih čet sploh ne dobila. Poroča se, da se te pomočne avstralske čete sestav-ljene po veliki večini iz brezposelnih de-lavcev. V Avstraliji imajo namreč že tri leta veliko sušo ter trpé zato delavci bedo. S temi delavci, izstradanimi in ne-izvežbanimi, Angležem ne bo dosti po-magano. Angleška vlada dolej še ni od-govorila na posredovalne predloge nizo-zemskega ministrskega predsednika Kay-perja ter so vsa poročila o tem le kom-binacije brez podlage. Baje se objavi od-govor hkratu v Angliji in v Holandski.

Najnovejše politične vesti.

Cesar se je odpeljal včeraj v Bu-dimpešto, kjer ostane do 19. t. m. — Av-strijski poslanik v Bruselju, grof Khevenhüller je postal član gosposke zbor-nice. Za poslanika v Bruselju pa pride do-sedanji poslanik v Haagu, grof Okolicsanyi. — Papežev nuncij na Dunaju Ta-liani se odpokliče. Na njegovo mesto pride baje nuncij monsignor Granito di Belmonte iz Bruselja. — Tajni dogovori med Avstro-Ogrsko in Srbijo, katerih obstoj se je dosedaj tako z Dunaja kakor z Belgrada dementiral, so se vendar skle-nili; bivši srbski zunanji minister Mija-tović je priznal v nekem srbskem listu, da sta z bivšim kraljem Milanom l. 1882. sklenila tajno pogodbo z Avstro-Ogrsko. — Upor gimnazijcev. V Siedcah in Zamostu v Rusko-Poljski so se spuntali gimnazijci zoper veronauk v ruskem je-ziku ter zahtevajo istega v poljščini. Raz-bili so okna, raztrgali ruske knjige ter natepli ravnateljja. Pouk je sistiran. Tudi v Vilni in Biali se branijo gimnazijci ve-ronauka v ruščini. — Predsednik v Mehiki, Diaz, hoče kmalu odstopiti. — Proti dvoboju je vložil v nemškem dr-žavnem zboru posl. Schrader predlog, naj se kaznuje dvoboj najmanj šestmesečnim, poziv na dvoboj pa s trimesečnim zaporom.

Dopisi.

Iz breznjske župnije. Naš lju-beznivi fajmošter bi radi postali »korar«,

zato Vas prosimo, gospod urednik, da nam privoščite malo prostora v »Slovenskem Narodu«, da bomo našega gospoda »u caj-tenge djali«. Dobro nam je namreč znano, da naš gospod škof najbolj gledajo na to, da je kak fajmošter velikokrat »v cajten-gah«, zlasti v »Slovenskem Narodu«. Tak fajmošter postane najprej »korar«. Druge lastnosti so bolj postranska stvar. Mi bi radi videli, da bi naš »blagi« gospod kar mogoče hitro postali »korar«. Ustrežete nam, torej, gospod urednik, in tudi go-spodu fajmoštru, kateri Vas bodo potem gotovo povabili na »trahtament«, kadar bodo »korar«. Jedli boste tam tudi iz-borne postrvi iz potoka Završnice. Torej prosimo!

Tiste vrstice, katere ste zadnjič pri-občili pod naslovom »tisti »blagi« žup-nik«, so našega dobrega gospoda silno spekle, kakor se je pokazalo. Letal in vo-zil se je okrog, da bi izvedel, kdo da ga je pravzaprav »u cajtenge djav«. Nam so se smilili bolniki, kateri so, ker fajmoštra ni bilo doma, morali pogrešati »mirne« duhovniške tolažbe. Pa ker nihče ni ležal na smrtni postelji, ki bi bil naročen na »Rodoljuba«, je bil fajmošter takorekoč »frej«. Pri nas namreč vsak tak brez skrbi umrje in ni treba, da bi ga še pred smrtjo župnik trpinčil. V nedeljo potem pa je bila pridiga »o tistem možu, kateri se po gostilnah baha, da že več kot eno leto ni bil v breznjski cerkvi«. Ne vemo sicer, po katerem evangeliju da je fajmošter posnel to pridigo, toliko pa dobro vemo, da je »tisti mož« fajmoštru samemu javno v o-braz povedal, da zato ne hodi in ne bode hodil v breznjsko cerkev, ker ga je ravnoisti fajmošter valed svojega govora na prižnici ob njegovi navzočnosti iz cerkve pregnal!

Slišite Vi, duhovni oče in gospodar mlade kuharice na Breznici: če je Vaš duhovni »sobotar župnik Mezek rekel ali pisal, da ne bode nikdar šel v tisto hišo, kjer se ga zmerja, potem se ne smete čuditi »tistem možu«, pred katerim ste Vi svarili raz prižnico njegove rojake, naj se ga bolj ogibajo, kakor kuge, ker ne hodi v cerkev! Saj veste: če se to na ze-lenem lesu godi itd. Sicer ste pa Vi sami to dobro vedeli in vedeli so Vaši poslu-šalci, kateri so skoraj vsi brali »Slovenski Narod«, kar Vam mimogrede izdamo, da jih bodele pri izpraševanju bolje v roko vzeli in kateri so se potem vpraševali, češ, tega pa fajmošter ni povedal, za kaj da ne hodi v cerkev?

No, dragi Tomaž, mi se za Vaše ka-toliške prismođarije kar čisto nič ne me-nimo! Če bi izvedeli, da ste se Vi v fa-rovžu med zbranimi devicami ali pa v gostilni ob zvokih harmonike na glavo postavili, bi rekli: e, naj ima Tomaž tudi kakšen »špas«. Če se Vi mešate v stvari, o katerih toliko razumete, kakor medved na telegraf, nas pustite to čisto mirne.

In če bi Vi poskušali izposlovati od občinskega odbora izjavo, da Vas Brezn-čani iz srca ljubimo, smo mi tudi »kon-tent«. Prepričani smo namreč, da Vam, ako tako hočete, gotovi možje tudi lastno-ročno potrdijo, da imate Vi staro kuharico in ne mlade. Saj Vam radi ustrežemo, da imamo le potem »gmah«. Kaj si v srcu mislimo, je pa drugo. Potrepežljivi smo do skrajne meje!

Če bodele pa Vi, breznjska »špica«, naše ljudi na smrtni postelji trpinčili, ali naše otroke v šoli pobijali, potem Vam bomo seveda navili ušesa, če imate še tako žegnana! Vi sicer sedaj poskušate, da bi se oprali. Pa ne bode šlo, dragi naš Tomaž! Mi dobro vemo, da je zamorec zmerom črn, če se še tako umiva in pere!

Pozivljamo Vas, g. verouči-telj, da pustite vse take poskuse, dokler ne bode dokončana zoper Vas discipli-narna preiskava! Sicer pa Vam želimo, da bi kaj kmalu postali »korar«.

Ljudska knjižnica na Ponikvi ob juž. žel. Lansko leto že smo po-ročali, kako lepo da narašča ta v spomin Slomškove stoletnice ustanovljena, ljud-stvu v pouk in razvedrilo namenjena knjižnica in kako marljivo da segajo Po-nikovljani brez razločka stanu, starosti in spola po ponujenem jim berilu.

V drugem letu svojega obstanka — leto se pričinja z ozirom na krajevne razmere o vseh svetih — mora se že zdaj konstatirati, da je knjižnica narasla do 1000 najraznovrstnejših zvezkov in da

se krog bralcev progresivno in znatno širi. Od dne 1. listopada m. l. do 1. sve-čana t. l., t. j. v prvem četrtletju, se je izposodilo 778 knjig. Število oseb, ki si knjige izposojujejo, je pri nas irrelevantno kajti izposojevalci čitajo izposojene knjige večinoma v domačem krogu na glas, v hišah pa, kojih člani pripadajo že mlaj-šemu pokolenju, ki so torej več ali manj branja dobro vešči, čita vsak posameznik vsako knjigo sam. Pogosto si menjavajo sosedje prečitane knjige. In če se ome-nimo, da si ljudstvo vsebino prečitanih knjig čisto med seboj pripoveduje in tol-mači, potem je umevno, da je nemogoče navesti vseh bralcev številoma. Če pa raču-nimo, da pridejo od 3000 ponikovskih pre-bivalcev na posamezno hišo po štiri osebe — številke so približne — in da se čitajo gori omenjene knjige vsak teden v zim-skem času v dokazano najmanj 50 hišah, potem znaša število knjig na teden po-prečno 64, na mesec 256, število bralcev oz. poslušalcev na teden c. 200, na mesec štirikrat toliko, število katerega priporoča ne le knjižnico samo, ki je mimogrede re-čeno doslej pač prva svoje vrste na Slo-venskem, ampak priča tudi o nenavadni ukaz in znati-željnosti Ponikovljanov.

Rekli smo že, da ima knjižnica naj-raznovrstnejše knjige, dejstvo, katero jo samo priporoča in po katerem se loči od podobnih strankarsko politično in versko-ozkosrčno osnovanih knjižnic bralnih društev i. dr.

O priliki »spregovorimo, kaj bero ljudje najraje, ker menimo na tej podlagi izjaviti nekake sklepe na duševno stopinjo čitajočega občinstva.

Izpred sodišča.

Velika razprava radi uboja, o kateri smo že včeraj poročali, se je končala ob 1/8 uri zvečer s tem, da sta bila oba to-ženca obsojena. Drž. pravdnik je predlagal, naj se stvar odstopi porotnemu sodišču. Deželno sodišče pa se je izreklo kompe-tenantim in je obsodilo prvega obtoženca J. Ajdovca na 2 leti, drugega toženca J. Petriča pa na 10 mesecev težke ječe. Tako se je končala obravnava, ki je trajala ves dan.

Danes je deželna sodnja pod pred-sedstvom g. deželno sodnega svetnika An-doljšeka obravnavala sledeče slučaje:

1. **Razni Amerikanci.** Žalostna statistika je ona o izseljevanju v Ameriko. Komaj zraste mladi Slovenec in že se rodi v njem deloma radi slabih razmer, deloma iz lahkomišelnosti želja, izseliti se tja v ono blaženo Ameriko, koder tečeta mleko in med... L. 1884. v Sodovrhu rojeni in sedaj tukaj stanujoči Lorenc Sodnja bode 14 dnij sedel in 10 K plačal, ker je hotel v Ameriko s popotno pra-vico, glasečo se na ime Jože Šuklje. Ja-klevič Jernej, l. 1881 rojeni posestnik iz Lopicke dobi 10 dnij z 1 postom ter 10 K globe radi istega delikta; njegov »pôse« se glasi na ime Jože Nemanic. Ravno to je storil l. 1882 rojeni Janez Jurgič iz Vr-hižja in tudi on gre za 14 dnij, sicer ne v blaženo Ameriko, ampak v luknjo...

2. **„Dobro se je hotel imeti.“** v božičnih praznikih namreč, ko »se vse veseli, ko se šampanjec peni in v kozar-cih blešči«, — l. 1876 rojeni samski me-sarski pomočnik Brecljnik Franc iz Spodnje Šiške, ki je že večkrat predkaz-novan (1 krat 3 leta ječe in 5 krat radi tepeža) No, vsakdo se hoče v božiču dobro imeti in zato ni bil Brecljnik to-žen. A dovolj denarja za božično prazno-vanje mož ni imel; in radi tega je tožen. Sicer tudi drugi nimajo denarja, pa niso toženi. A Brecljnik si je hotel pridobiti potrebni denar na nenavaden način; in ta nenavaden način kaznujejo naši zakoni. Veseljaželnji Brecljnik je »tuhtal«, kako bi denar dobil; in nakrat mu je prišla re-šilna misel, kakor kapljica vode puščav-niku. Šel je k Juriju Komatarju v Spodnji Šiški in mu je prijateljsko dejal: »Dajte za mojega očeta hitro 200 K; jih potre-buje za prešiče kupovati.« In mož je dal, Brecljnik pa se je smejal. Danes pa se ne smeje več, kajti sodni dvor ga je ob-sodil na 8 mesecev ječe, na plačilo cele odškodnine ter sodnih stroškov.

3. **Sraka.** Kakor sraka, ki krade vse, kar ji pride pod kljun, tak je menda l. 1873 rojeni samski rudniški delavec To-maž Čelnikar, po domače »Koščev«, spa-dajoč v Cerklje. 15 novembra m. l. je pri-šel v hišo Jožefa Burnika na Selu in je prosil, naj mu dajo kaj jedi. Jože Burnik je star mož in sliši slabo; njegovo srce pa je dobro in dal je »vandrovca« jedi. Ko je pa Čelnikar izginil, izginila je z njim tudi srebrna ura. Kot priča zaslišani Burnik toženca sicer takrat »ni videl v kfrisk«, ker je vedno ob tla gledal, a »po šprajhi« ga pozna in razjarjen mu pravi: »Viš ti tič! Jest sem ti dal; če bi te jest raje prijel in vrgel vun — če bi vedel, da si gumpc...« — Toženec je pa bil

tudi v noči od 16. na 17. novembra v Češnovarjevi gostilni v Ljubljani J. Židanu, s katerim je v isti sobi prenočeval, ukradel več obleke, čevlje, srebrno uro itd. Kot spomin je pa zapustil svoje stare, strgane čevlje. — Sodni dvor ga obsodi na 9 mesecev težke ječe z 1 postom na mesec, plačilo stroškov ter odškodnino.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. februarja

— **Knez Oton Windischgrätz in njegova soproga nadvojvodinja Elizabeta**, pripeljeta se danes ob 1/5. uri popoldne z Bleda v Ljubljano, odkoder se popeljeta ob 1/6. uri z brzovlakom naprej.

— **† Dr. Josip Gallo**. V starosti 68 let umrl je včeraj v ljubljanskem »Leoninu« gosp. dr. Jos. Galle, umirovljeni c. kr. državni pravdnik. Pokojnik je služil pri raznih sodiščih na Kranjskem in bil dolgo časa državni pravdnik v Celju. Bil je vedno zvest narodnjak in je, dasi urozen uradnik, prav radi svoje narodne značajnosti moral doživeti tudi občutne krivice. Bodi mu zemljica lahka in časten spomin!

— **Častno občanstvo** je občina Voloska podelila g. Slavju Jenku, županu v Podgradu in bivšemu dolgoletnemu deželnemu poslancu ter deželnemu poslancu g. M. Mandiču.

— **Vinogradniško društvo** je imelo te dni izredno čast, da je bilo zaradi dolžnega zneska 2100 K zarubljeno. Značilno je, da je zapriseženi uradni cenilec cenil najboljšo vino s posodo vred na — 10 krajcarjev liter. Iz tega se lahko sklepa, kako brozgo ima to društvo v svoji zalogi. Ni čuda, da se v škofovi oštariji »pristno« vino tako pod ceno prodaja.

— **Značilno**. Da ne bo kdo dvomil, da so klerikalci vneti narodnjaki, hočemo ponatisniti vizitnico škofovega brata: Josef Jeglič, II. Obmannstellvertreter des Volkswirtschaftlichen Verbandes — Laibach.

— **Repertoar slovenskega gledališča**. V petek 7. t. m. je prvi-krat na slovenskem odru Donizettijeva opera »Favoritinja«, o kateri prinašamo danes listek. Ta večer ima tudi naš velezaslužni tenorist g. Tit Olszevski, ki deluje na našem odru že dve leti z največjo marljivostjo in poštrevanostjo, svojo benefico G. Olszewski se je vedno odlikoval s prekrasnim, čutapolnim ter muzikalno finim petjem, a se je pokazal tudi kakor izvrsten igralec, ki dobro premisli, kaj predstavlja. Zato si je pridobil povsod najtoplejšo simpatijo in je pričakovati, da mu občinstvo izrazi tudi v petek svoje priznanje s tem, da napolni gledališče do zadnjega prostorka. — V nedeljo sta dve predstavi; popoldan gluma »Krojač Fips« in »V Ljubljano jo dajmo«, zvečer pa priljubljena narodna igra s petjem »Revček Andrejček«.

— **Slovensko gledališče**. V obče včerajšnja repriza »Časti« ni zastajala za premijero. Posameznosti so bile celo boljše. Nade, ki sem jih stavil pri premijeri v posamezne igralce, so se včeraj uresničile zlasti pri g. Lovšinu. Kurt je dosedaj menda njegova najboljša uloga. G. Dobrovolny je igral ekscentrično, impozantno. To je bil tisti pravi Trast, kojega je življenje utrdilo in pretvorilo v velik, kremenit značaj. Kakor zadnjič, stal in ostal je do konca igre na višini g. Deyl, ravno tako gđ. Rückova in tudi g. Dragutinovič. Sploh je bil »Vorderhaus« včeraj kakor tudi prvo dejanje boljše kakor pri premijeri. Da ni g. Boleška Stengela, kojega je sicer izvrstno karakteriziral, karikiriral — kar je njegova slaba navada, — ne bi imel »Vorderhaus« prav nič pristaviti, — več niti strožja kritika od nas ne more zahtevati. Tretje dejanje se ni posrečilo. »Lacherfolg«, ki ga je doseglo, nam ni bil všeč. K temu je pripomogel s svojo igro g. Verovšek, ki ni mogel zadeti pravega Heineckeja, in tudi g. Dragutinovičeva; pa tudi gospa Lounska je imela s svojim najnim bitjem in govorom lep del pri tem. Vzeta nam je bila v tretjem dejanju iluzija, katere ni mogel pričarati nazaj niti g. Deyl s svojo prelepo, pretresljivo igro. Temu je bil kriv deloma tudi tisti neinteligentni del na-

šega, k reprizi maloštevilno došlega občinstva, ki nima smisla za taka dela kot je »Čast« in se smeje v onih trenutkih, ko nam trepeče duša od dramatičnega efekta; saj tiči ravno v tretjem dejanju vsa tragika človeškega življenja. Pohvaliti mi je končno g. Nučiča; soditi po njegovih mali, a izvrstno rešeni ulogi grofovskega strežaja Ivana, smemo pričakovati od njega veliko. Pa še nekaj moram omeniti. Jezik prestave nikakor ni dostojen — slovenskega pisatelja. Izgubil sem pri »Časti« vero, da znajo mlajši literati dobro slovenski. Kako vse drugače se je glasil težavnejši prevod »Device Orleanske« E. Kristana! Jos. C. Oblak.

— **Poročil** se je danes orožniški poročnik g. Rudolf pl. Detela, sin g. deželnega glavarja, z gđ. Marijo Prosinagovo iz Trbovelj.

— **Izžrebani porotniki**. Za zasedanje porotnega sodišča v mesecu marcu so bili izžrebani kot porotniki gg.: A. Agnola v Ljubljani, Fr. Arko v Postojini, K. Binder, I. Bonač, I. Boštjančič, V. Cantoni v Ljubljani, B. Dettela v Zagorju, Fr. Exler, K. Florian, I. Hacin v Kranju, A. Hafner v Železnikih, I. Knez, I. Kordik, A. Kumše v Ljubljani, Fr. Križaj v Št. Petru, I. Klemenc v Rakitniku, Jos. Krenner v Kranju, P. Klina v Kranjski gori, I. Lokar v Ljubljani, D. Lapajne v Idriji, I. Legat v Lescah, Fr. Lipah v Dobrujah, L. Mlakar v Lukovici, A. Müller v Stobu, A. Persche, K. Planinšek v Ljubljani, V. Polak v Trzinu, I. Rode, Ferd. Schmidt, P. Seemann, Leop. Simončič v Ljubljani, A. Suša v Senožečah, Fr. Šerko v Cerknici, I. Sartori v Radovljici, E. Tönnies v Ljubljani in A. Zadnik v Senožečah. Namestniki so gg.: I. Hlebš, J. Makovec, Fr. Pust, L. Suppantšitsch, E. Tavčar, A. Verbič, I. Vetter, V. Vojevič in Fr. Vizjan iz Ljubljane.

— **Štrajk kamnosekov**. Z ozirom na včerajšnjo našo notico se nam poroča, da se stavka ni pričela radi postopanja poslovdje, nego da so kamnoseki iskali že dlje časa povoda, da bi začeli štrajk. Vse se suče le okoli zahteve delavcev, naj bi se delalo od 7. zjutraj do 6. zvečer, torej za uro manj, kakor doslej. Dokaz temu je tudi anonimno pismo, ki je došlo g. Tomanu. Štrajk je povse iz trte izvit. Popustili so kar nenadoma delo ter zahtevali denar in knjižice. Ko se jim je reklo, naj pridejo v nedeljo, nastopili so takoj srdito, da se jim je moralo koj ugoditi. Mej opoldansko uro čakali so na tiste delavce, ki niso stopili v stavko ter jih nagovarjali, naj prisilijo g. Toman, da vzame takoj zopet v delo tiste, ki so sami popustili delo. Temu se g. T. ni uklonil, ker ni nikogar iz svoje volje odpustil, ima pa toliko manj vzroka v to, ker je sedaj le malo opravila in se dela skoro le za zalogo, naročil je pa tako malo, da se s 4 kamnoseki lahko izvrše. Valed konkurence in malega števila je nemogoče, skrajšati delavni čas, sicer pa se v Gradcu, v Mariboru, v Nabrežini i. t. d. ravno tako dolgo dela, kakor v Ljubljani. Dasi pa ni naročil, hoče g. T. vendar sprejeti tiste delavce, ki se pokore starim pogojem, drugi pa naj si poiščejo delo drugod. Ves prepir je provzročil kamnosek, katerega je poslovdja našel 21. m. m. na delu zunaj delavnice popolnoma pijanega. — Temu poročilu imamo dostaviti, da štrajkujoče delavce ščujejo klerikalci. Sinoči je bil sestanek delavcev in nekih klerikalnih agitatorjev, davi so bili tisti delavci, ki niso vstopili v štrajk, silovito napadeni in prisiljeni opustiti delo. Tudi je g. Toman dobil poziv, da mora priti v — uredništvo »Slovenca«. G. Toman se ni odzval. Pač pa je prišel k njemu znani »laufburš« in ga z žuganji (§ 98. b. kaz. zak.) skušal prisiliti, naj bi pred delavci kapituliral in se udal njihovim zahtevam.

— **Pevsko društvo »Slavec«** nas prosi naznaniti, da »baraba« na društveni maskaradi ni nabiral zase, marveč za Prešernov spomenik, kakor je razvideti iz rubrike »darila«.

— **V Ameriko** se je odpeljalo včeraj zvečer z južnega kolodvora 36 oseb.

— **Neprijeten gost**. V nedeljo zvečer je v Goršičevi gostilni na sv. Petra cesti št. 1 mehanik Jakob Partl se vedel tako nespodobno, da so ga morali dati po policaju odstraniti. In končno je bil še aretovan, ker je stražnika opsoval in se

obotavljal iti z njim. Včeraj popoldne je spet prišel v omenjeno gostilno razgrajati in se znašat nad gostilničarko in natakarico. Moral je spet priti policaj, da ga je odstranil. Toda šel ni rad, zoperstavljal se je stražniku, ga zgrabil in vrgel za mizo. Poklicati so morali še jednega policaja, da so silovitega razgrača odstranili. Policija je Partlno izročila sodišču.

— **Tatvine**. Gostilničarki Mariji Perličevi na Poljanski cesti št. 21 je bila ukradena iz sobe ura-budilnica. Sumljiv tatvine je neki postopač. — Avgustu Verderju v Hrenovih ulicah št. 9 je bila ukradena srebrna cilindar ura.

— **Nezgoda**. Zavirač Leop. Gabrič je pred postajo v Borovnici padel z vlaka in se na roki in glavi poškodoval.

— **Najnoveje novice**. Stavka »Lloydovih« kurjačev v Trstu se nadaljuje. Štrajkujoči so naprosili tudi delavske zbornice v Genovi, Neapelju, Livornu in Benetgah, naj bodo z njimi solidarni. — Sneg v Madridu je tako visok, da je pretrgan vsak promet. Nad tri metre visoko leži po celi pokrajini trdo zmrznen sneg. Na železniških progah so ga morali z dinamitom razstreljati. — Zopet nesreča v rudniku. V rudniku Betrilu na Ogrskem se je pripetila eksplozija. Mrtvih je šest oseb, ranjene pa so štiri. — Svinjska kolera razsaja v obmejnih komitatih na Ogrskem, vsled česar je izvoz k nam prepovedan. — Vrat si je prerezal v Trstu vojak Fr. Weber, ker ga je našel inšpeksijski častnik spečega na straži.

— **Nadškof dr. Kohn za svoje uslužbenke**. Neki Fr. Spazil je služil pri nadškofu dr. Kohnu celih 21 let. V službi je obolel ter na obeh nogah ohromel. Postal je s svojo družino pravcati berač. Ker mu ni hotel nadškof radovoljno izplačati odškodnine, ga je tožil, a tudi sodišče ga je zavrnilo. Nadškof ima najbrže katoliško geslo: »Ljubi svojega bližnjega, dokler ti koristi, potem ga pa pusti crkniti.«

— **Odmevi vrečenskih afér**. Pred nemškim in ruskim konzulatom v Lvovu stoji ponoči in podnevi kompanija vojakov. Odlične poljske rodbine so sklenile, da ne bodo več obiskovale nemških toplic. V Poznanju nameravajo napraviti za uporne poljske otroke posebne razrede.

— **Župnikov dežnik**. Neki angleški župnik je pogrešil dežnik. Mislil je, da mu ga je vzel kak župljan, hotel ali nehotel. Zato je naslednje nedelje na prižnici govoril najprej o dežnikih sploh in končal pridigo tako-le: »Ako mi je kdo izmed vas vzel dežnik, naj mi ga vrne; če se pa sramuje, naj ga vrže preko zidu na moj vrt, in vse bo zopet dobro.« Naslednjega dne je šel župnik takoj gledat na vrt, ali je imela njegova pridiga uspeh. In res, našel je — 64 dežnikov!

Društva.

— **Voda in ogenj — požar na dnu morja!** Strahom so začele včeraj drgetati uboge morske živali »na dnu morja« v »Narodnem domu«, kajti par centimetrov od njih je začelo goreti, in morska žival ne prenaša nobene stvari tako težko, kot ogenj. Krčevito so mahale z repi okrog sebe, velika tintnica je s pomočjo svojih 8 tipalk zlezla pod strop, ubogi morski volk, ki še nima plavut, valjal se je obupno po tleh. Morska kača, ki ni samo grozovito velika in nevarna, ampak tudi grozovito neumna, zijala je vsa zamaknjena in s krvavo podlitimi očmi v pogorišče ter se toliko časa otročje radovala nad novo in prikaznijo, dokler si ni osmnila kocin okrog nosa. Tedaj pa je začela milo jokati, t. j. nečloveško rjo veti. Toda, vsaka reč ima svoj konec in kjer je sila največja, je tudi rešitev najbližja. Vrla ljubljanska požarna bramba je pridrdrala na lice mesta in kar je bilo preje v ognju, to je bilo sedaj v vodi. Morski volk se je začel radostno valjati po svojem elementu, dasi zastopanam le v obliki raznih luž, tintnica je skrivnostno, sladkoginjena zaškilila s svojimi mačimi očmi navskriž ter čofnila s stopa v mlakužo, leteče ribe so frfotale kot pijani metulji po zraku, in celo morska kača, ta bornirana, otročja živina se je potolajila, ko je šošark nekaj časa praskal za ušesom ter ji razkladal pomen vode. Le ena sama, sama tonina se ni zganila — bila je pečena! In to hočemo v torek solznimi očmi skupno pojesti.

— **Prva ljubljanska elité-maskarada**. Vabila za to originalno pred-

pušno novost so se začela razpošiljati. Ker bi se radi velikega števila vablencev lahko pripetilo, da kdo vsled neljube pomote ni dobil vabila, naj se smatra sleherni vljudno vabljenim po lepakih, kateri so vidno po celi Ljubljani razobešeni. Dekoracije omenjene maskarade prišle so se že prav pridno pripravljati. Arena bo spreminjena v krasen južen vrt ob avstrijski revijeri. Ne samo, da bodo obiskovalci te veselice plesali ob zvokih meščanske godbe, temveč bodo tudi uživali prekrasen razgled po brezkončnem čarobnem morju. Po že došlih nam prijavah glede skupin in posameznih mask pričakovati je izborne zabave.

— **Pevskega društva »Ljubljana« ter kolesarskega društva »Ilirija«** zaključni venček plesnih šol, kateri se je vršil v soboto, 1. t. m., v krasno, s cveticami in zastavami okrašeni areni »Narodnega doma«, obnesel se je prav častno za ti dve društvi. Vladovalo je živahno plesanje do ranega jutra pri najprijetnejši zabavi. Med premorom o polnoči pozdravil je navzoče podpredsednik »Ljubljane«, posebno povdarjajoč veselje nad dejstvom, da sta ti dve bratski društvi združeno priredili plesni venček. Zatem so dame plesne šole »Ilirije« izročile g. Gotthardtu, kot plesnemu učitelju, krasno srebrno namizno opravo in dame plesne šole »Ljubljane« okusen srebrn nastavek ss vetlomodrim pokalom v znak hvaležnosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 5. februarja. V današnji seji budgetnega odseka se bje boj za celjske in mariborske paralele. V nemškem taboru vlada velika samozavest. Nemci so prepričani, da zmagajo in sicer računajo, da bo Stürgkhov roparski predlog sprejet s 25 proti 22 glasom. To je tudi mogoče, ker je socialni demokrat Pernerstorfer priskočil Nemcem na pomoč. Razpravo je otvoril graški poslanec Hofmann-Wellenhof, ki se je seveda z veliko vnmom zavzel za Stürgkhov predlog. Socialni demokrat Pernerstorfer je izjavil, da bo glasoval z nemškimi strankami, kar je pa med slovanskimi poslanci obudilo največje ogorčenje. Robič se je odločno in neustrašeno zavzel za slovenske pravice. Pernerstorferju je rekel, da je danes slekel svojo socialno-demokratsko srajco in se pokazal kot sovražnik celo čisto kulturnih zahtev slovenskega naroda. To je sramota za vso socialno-demokratsko stranko in kaže da je ta stranka v jedru nemškonacionalna. Pernerstorfer je še veliko slabši kakor Wolf. Robič je potem vsestransko pojasnil celo zadevo, podprl slovenske zahteve z nepobitnimi argumenti in, obžaluje, da se slovenski narod celo na njegovih rodni tleh zatira in preganja, izjavil, da bodo slovenski poslanci izvajali vse konsekvence, če se Stürgkhov roparski naklep izvrši. Razprava bo še dolga, vendar je mogoče, da se bo še danes glasovalo.

Dunaj 5. februarja. Klub nemških klerikalcev ima danes zopet sejo zastran celjskega vprašanja.

Dunaj 5. februarja. Načelniki klubov so včeraj sklenili, naj ima danes, jutri in v petek budgetni odsek seje, poslanska zbornica pa naj ima sejo v soboto.

Dunaj 5. februarja. Nadvojvoda Fran Ferdinand se je že danes odpeljal v Petrograd. Spremljata ga grof Nostitz in princ Windischgrätz.

Berolin 5. februarja. »Ostasiatischer Lloyd« javlja, da leta 1900 za prestolonaslednika kitajskega cesarja proklamirani princ Pucin je bil zopet izključen od pravice do prestola, in sicer zaradi vsakovrstnih škandalov. Mej drugim se mu tudi očita, da je zapeljal mlado ženo sedanjega cesarja.

Hag 5. februarja. Vlada je obelodanila svoj predlog zastran mirovni- pogajanj in odgovor angleške vlade. Angleška odklanja vsako posredovanje kake druge države in ne priznava Krügerja in Leydsa za opravičena govoriti v imenu Burov. Kot poklicana reprezentanta Burov priznava samo Stejna in Schalk Burgherja. Če se hočejo Buri pogajati zaradi miru, naj se obrnejo na lorda Kitchenerja.

Narodno gospodarstvo.

— **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** V mesecu januarju t. l. je bilo vloženo pri »Ljubljanski kreditni banki« na vložne knjižice in na tekoči račun 781.003 K 47 h, vzdignjenih pa 546.839 K 76 h. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca januarja t. l. 3.732.667 K 61 h.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu januarju 1902 je 169 strank vložilo 53.217 K 97 h, 44 strank vzdignilo 10.664 K 86 h, 14 strankam se je izplačalo posojil 21.460 K, stanje vlog 347.637 K 60 h, denarni promet 135.268 K 51 h.

Zavarovalne vesti.

„JANUS“

vzajemni zavod za zavarovanje življenja na Dunaji

I., Wipplingerstrasse št. 30.

V IV. četrtletju 1901 je bilo vloženih 1967 zavarovalnih ponudb z zavarovalno svoto okroglo K 5.598.000—, izmed katerih je bilo izdanih 1682 polic za zavarovalno svoto K 4.663.000—.

Od začetka leta bilo je 7484 zavarovalnih ponudb z glavnico K 19.828.000— v pretres vzeto. Polic bilo je od 1. januarja t. l. o K 16.061.000— oddanih.

V IV. četrtletju zapadle zavarovalne premije in pristojbine, kakor tudi obresti od glavnice so znašale okroglo K 1.200.000—, od 1. oktobra 1901 do današnjega dne prijavljena izplačila iz l. 1901 K 958.000—.

Od 1. jan. t. l. bilo je na premijah, pristojbinskih in obrestnih dohodkih K 4.659.000—, na zapadlih izplačilih K 2.725.000— zabeleženo. Od obstojajočih zavoda se je izplačalo K 48.734.000—.

Daljša pojasnila daje in zavarovalne ponudbe sprejema (230)

generalno zastopništvo „Janusa“ za Kranjsko: Andrej Druskovič

v Ljubljani, Pred škofijo št. 18.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca januarja poslali prispevke p. n. gospoda in korporacije: Upravništvo „Mira“ v Celovcu 51140 K, upravništvo „Slov. Naroda“ 27832 K, uredništvo „Slovenca“ 12 K, prof. R. Perušek v Ljubljani 10 K, kapl. Mat. Eferl v Veliki Nedelji 2 K, pevsko društvo „Kolo“ v Trstu pokroviteljstvo 200 K, župnik Avg. Skočir v Gradcu 120 K, župnik Iv. Sakser v Hotedršici 5 K, Iv. Bonač iz nabiralnika I. ljublj. del. konsum. društva 145 K, tvrdka A. & E. Škarberne od platna 400 K, Srečko Mlekuž v Starem trgu pri Ložu zbirko 531 K, dohodek veselice Rakovskih samcev 20006 K (po „Sl. N.“), tvrdka Iv. Perdan od vžigalic 400 K, Zagorske Slovenke pokroviteljstvo 200 K (po „Sl. N.“), Josipina Tollazi v Logatcu 12 K, Kr. Hodnik v L. Bistrici v hotelu „Mirija“ nabranih 13 K, notar L. Baš v Celju volilo žup. Pavla Hrovata čistih 8903 K; posojilnice: v Ormožu 40 K, gorejske-savinske v Mozirju 20 K, na Dolu (Štaj.) 20 K; podružnice: moška v Kranju 69 K, ženska na Vrhniki 40 K, I. ljubljanska 141 K, moška v Ajdovščini 60 K, moška v Postojni 76 K, v Cerkljah 5332 K, ženska v Št. Juriju ob juž. žel. 60 K, moška v Rojani 200 K, moška v Kobaridu 40 K, ženska v Gorici 250 K, ženska v Ribnici 232 K, ženska v Ajdovščini 11720 K. — Družba je imela meseca januarja 389829 K dohodkov in 246490 K stroškov. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Upravništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod L. Habat v Zagorju ob Savi 100 K kot čisti prebitek koncerta dne 26. januarja t. l. — Gospica Rezika Papež v Šmartnem pri Litiji 6 K 30 h, nabranih v veselici družbi v hotelu Malava v Šmartnem pri Litiji. — Skupaj 106 K 30 h. — Živel! Za Prešernov spomenik. „Baraba“ na Slavčevi maskaradi „izšli“ pri obiskovalcih maskarade 14 K 10 h za „šnops“; ker pa je premalo dobil, da bi izhajal s „šnopsom“ do prihodnje maskarade, prepusti svoto v gorejni namen. — Živel zavedni „baraba“!

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 190. Po poštne povzetki razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalozah po deželi je izrečno zahtevat MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 4 (12—2)

Se dobiva povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 30. januarja: Valentin Močnik, gostaç, 70 let, jetika. — Bernard Vode, natak, 32 let, jetika.

Dne 31. januarja: Franja Selan, delavčeva hči, 9 let, črevesni katar.

Dne 1. februarja: Jožef Bedznih, piskrovezec, 61 let, naduha. — Rudolf Golobič, delavec, 25 let, pljučnica.

V hiralnici:

Dne 31. januarja: Elizabeta Leskovic, gostija, 69 let, rak. — Marija Kepic, gostija, 62 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Vikina nad mejo 500-2 m. Srednji merilni tlak 760-0 mm.

Febr.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Vlaga v %
4.	9. zvečer	733.6	1.0	sr. jug	dež	81
5.	7. jutraj	735.8	— 1.9	sr. jvzhod	oblačno	
6.	2. popol.	738.8	— 0.3	sr. jvzh.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 1.9°, normale: —1.3°.

Dunajska borza

dné 4. februarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	100.05
Skupni državni dolg v srebru	100.90
Avstrijska zlata renta	120.80
Avstrijska krona renta 4%	98.05
Ogrska zlata renta 4%	119.80
Ogrska krona renta 4%	97.25
Avstro-ogrski bančni delnice	1645—
Kreditne delnice	679.25
London vira	239.47 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.17 1/2
20 mark	23.44
20 frank	19.05
Italijanski bankovci	93.20
C. kr. cekini	11.31

200 meterskih seznjev

meter dolgih bukovih, kalanih, lepih

drv

ima na postaji Sevnica na prodaj Fr. Simončič. (312—2)

Ugodno se prodaja

v nekem trgu na Spodnjem Štajerskem, kjer je rudokop (326—1)

hiša z gostilno in trgovino mešanega blaga

z zraven spadajočim hlevom za 14 konj in vrtom. Hiša je v prav dobrem stanju blizu cerkve. — Več pove upravništvo »Slov. Naroda« pod: L. K. št. 5000.

Rokavice

iz tkanine, glacé in pralnega usnja
dobre vrste
kakor tudi (2626—20)

kožice za snažiti

v različni velikosti po nizki ceni pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.

Lepa hišna oprava

za dve sobi se zaradi odpotovanja po nizki ceni prodaja.

Več se izve: Karlovska cesta št. 22, pritlično. (315—2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po nebi osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Selnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Selnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m depoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Selnograd, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m depoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Selnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregeno, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marjine vate, Heb, Franzove vate, Karlove vate, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri sveder osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kečevje. Osonni vlak: Ob 7. uri 17 m jutraj, ob 1. uri 5 m depoldne, ob 6. uri 55 m sveder. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Monakovo, Franzensfeste, Selnograd, Linc, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m depoldne osonni vlak iz Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plzena, Prago, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Selnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m depoldne osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m sveder osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga iz Novega mesta in v Kečevje. Osonni vlak: Ob 8. uri 44 m jutraj, ob 2. uri 32 m depoldne in ob 8. uri 35 m sveder. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlak: Ob 7. uri 25 m jutraj, ob 2. uri 5 m depoldne, ob 6. uri 50 m sveder, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlak: Ob 6. uri 43 m jutraj, ob 11. uri 8 m depoldne, ob 6. uri 10 m sveder in ob 9. uri 55 m sveder, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Gotov uspeh

imajo splošno preizkušene

Kaiserj-eve

karamele iz poprove mete

proti nedostajanju apetita, želodnemu bolu, slabemu in pokvarjenemu želuču. (2344—7) Jenemu želuču.

Pristne v zavojih po 25 vin. v Ljubljani pri Mr. Pr. Mardetschlaeger-ju, v orlovi lekarni poleg železnega mostu; Milanu Levstek-u, v deželni lekarni pri Marli pomagaj; Ubaldu pl. Trnkózy-ju, v lekarni pri zlatem enorogu. V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladojevič.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od

8.—12. ure dopoldne. (304—2)

Poštna hranilnišnega urada šte. 828.406. Telefon šte. 57.

Častiti gg.

ženini in neveste!

Največja izbira lepih zaročnih in poročnih prstanov, ur, verižic, uhanov in brošk najnovejše vrste.

Namizna oprava (Besteck), svečniki itd.

Veliki novi ceniki s koledarjem gratis in franko.

Uljudno vabim in se priporočam (114—8)

Fran Čuden

urar, trgovina z zlatino, srebrnino, šivalnimi stroji in biciklji v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Dve stanovanji

vsako s 3 sobami in pritliklinami, se odda tako, jedno pa s 1. majem t. l. ali pa tudi prej. (323—2)

Povpraša naj se: Tržaška cesta 33.

Notarski kandidat

samostalen delavec v vseh notarskih zadevah, želi premeniti svoje dosežanje mesto.

Ponudbe blagovolijo naj se dološljati pod „notarski kandidat“ na upravništvu »Slov. Naroda«. (329—1)

Učenko

14 let staro, z dobrimi šolskimi spričevali, nemškega in slovenskega jezika popolnoma zmožno, sprejmeta takoj

Lebinger & Bergmann

trgovina z mešanim blagom v Litiji.

3 lepi kostumi

316—2 se prodajo po ceni.

Vpraša se: Žabjak št. 6, I. nadstr.

Pri poštne uradu na Gorenjskem

sprejme se samostojna

poštna upraviteljica.

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Deske in tramove

kupuje po ugodni ceni in proti takojšnjemu plačilu (293—4)

Anton Deghenghi

lesni trgovec „pri figovcu“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom

razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatin

Most (Brux) Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka 375
Prava srebrna remontoarka 580
Prava srebrna verižica 120
Nikelnasti budilec 195
Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pisem. (2758—15)
Illustrirani katalog zastoj in poština prosto.

Za svojo prodajalno z mešanim blagom sprejemem v manufakturi dobro izurjenega

trgovskega pomočnika

ali

prodajalko

potem

blagajničarico

ki je vsaj nekoliko večša komptoarskega dela in

magacinerja

če tudi ni v trgovini izurjen, in sme biti oženjen, (314—2)

Otto Homann v Radovljici.

Vabilo

k

zabavnemu plesu

ki se bo vršil

v četrtek, 6. februarja t. l.

restavraciji Vospernig

Gospodske ulice št. 3.

Svirala bo meščanska godba.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina 20 kr.

Uljudno vabita (327)

Jakob in Marija Vospernig.